

Eiropas Komisijas
Ģenerālsekretariātam
(SG-R2)
1049 Brisele
Beļģija

Uz 2010.gada 3.jūnija formālo paziņojumu
pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2007/4801

1. Latvijas Republika ir saņēmusi Eiropas Komisijas 2010.gada 3.jūnija formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr.2007/4801, kurā norādīts:

1.1. uz problēmu, kas rodas, neatbilstīgi izmantojot Latvijā norādes, kurās atveidots vai minēts aizsargātais cilmes vietas nosaukums „Champagne” tādu vīnu apzīmēšanai, kas nav Šampanas reģiona izcelsmes vīni, tādējādi nonākot pretrunā ar saistībām, kas Latvijas iestādēm jāpilda saskaņā ar Padomes 2007.gada 22.oktobra Regulu (EK) Nr.1234/2007, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (“Vienotā TKO regula”), (turpmāk – Vienotā TKO regula) un Eiropas Komisijas 2009.gada 14.jūlija Regulu Nr.607/2009, ar ko paredz konkrētus sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr.479/2008 piemērošanai attiecībā uz aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tradicionālajiem apzīmējumiem, konkrētu vīna nozares produktu marķēšanu un noformēšanu (turpmāk – Regula Nr.607/2009);

1.2. ka vīna tirgus jaunā kopīgā organizācija, kas paredzēta ar Padomes 2008.gada 29.aprīļa Regulu (EK) Nr.479/2008 par vīna tirgus kopējo organizāciju, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1493/1999, (EK) Nr. 1782/2003, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 3/2008 un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2392/86 un (EK) Nr. 1493/1999, (turpmāk – Regula Nr.479/2008), kuru vēlāk iekļāva Vienotā TKO regulā, ir stājusies spēkā un kļuvusi pilnībā piemērojama;

1.3. ka attiecīgie piemērošanas noteikumi, tostarp par aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, ir ietverti Regulā Nr.607/2009;

1.4. ka Vienotās TKO regulas 118.m panta 1.punktā paredzēts, ka „aizsargātus cilmes vietas nosaukumus un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes var lietot visi uzņēmēji, kas laiž tirgū vīnu, kurš ražots saskaņā ar atbilstīgu produkta specifikāciju”. Minētā panta 4.punktā ir noteikts dalībvalstu pienākums, t.i., tās „veic vajadzīgos pasākumus, lai pārtrauktu aizsargātu cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu nelikumīgu izmantošanu” attiecībā uz vīniem;

1.5. ka ar 2007.gada 8.novembra vēstuli Eiropas Komisijas dienesti vērsa Latvijas iestāžu uzmanību uz problēmu, kas saistīta ar nosaukuma „Champagne” nepienācīgu izmantošanu tā tulkojumā latviešu valodā – „šampanietis” –, un lūdza izbeigt šā termina nelikumīgu izmantošanu;

1.6. ka Eiropas Komisija nevar pieņemt Latvijas iestāžu 2007.gada 12.decembra atbildes vēstulē paustos argumentus, saskaņā ar kuriem termins „šampanietis” nav termina „Champagne” tulkojums latviešu valodā, un uzskata, ka Latvija nav ievērojusi saistības, kas tai jāpilda saskaņā ar Vienoto TKO regulu, kā arī ar Regulu Nr.607/2009;

1.7. saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 258.pantu Eiropas Komisija aicina Latvijas valdību divu mēnešu laikā no formālā paziņojuma saņemšanas dienas iesniegt savus apsvērumus par iepriekšminēto jautājumu. Pēc minēto apsvērumu izskatīšanas vai gadījumā, ja noteiktajā termiņā apsvērumi nebūs iesniegti, Eiropas Komisijai ir tiesības sniegt argumentētu atzinumu.

2. Latvijas Republika, atbildot uz 2010.gada 3.jūnija formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr.2007/4801 informē, ka pārkāpumu neatzīst un sniedz šādu informāciju:

Izvērtējot radušos situāciju saistībā ar apzīmējumu „šampanietis” un „šampanskoje” (kiril.) lietošanu Latvijā no pašreiz spēkā esošo regulu viedokļa un ievērojot Eiropas Komisijas nostāju par šo apzīmējumu izmantošanu Latvijā, Latvijas Republika norāda, ka Padomes 2009.gada 25.maija Regula (EK) Nr.491/2009, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1234/2007, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula), un Regula Nr. 607/2009 ļoti būtiski ir mainījusi tiesisko situāciju saistībā ar minēto apzīmējumu izmantošanu, jo papildus „patērētāju maldinājumam” ietver „aizsardzību neatkarīgi no patērētāju maldinājuma” – tas līdz šim nebija pazīstams jēdziens attiecībā uz vīna sektoru produktu regulējumu Eiropas Savienības tiesībās. Aizsargāto norāžu aizsardzība Eiropas Savienības tiesībās brīdī, kad Latvijas iestājās Eiropas Savienībā, galvenokārt izrietēja no Padomes 1999.gada 17.maija Regulas (EK) Nr. 1493/99 par vīna tirgus kopīgo organizāciju (turpmāk – Regula Nr.1493/99), kā norādījusi arī Eiropas Komisija (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 5. lpp. trešā un ceturrtā rindkopa), taču Eiropas Komisija nav ņēmusi vērā to, ka Regula Nr. 1493/99 pamatojās uz „patērētāju maldinājumu”, kas saistībā ar apzīmējumiem “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) nav konstatējams.

Regulas Nr.1493/99 47.panta pirmais punkts noteica, ka noteikumi, kas attiecas uz tādu noteiktu produktu aprakstu, nosaukumu un prezentāciju, uz kuriem attiecas šī regula, un noteiktu datu un terminu aizsardzību ir izklāstīti šajā nodaļā un VII un VIII pielikumā. Regula īpaši ņem vērā patērētāju likumīgo interešu aizsardzību. Minētās Regulas 48.pants noteica, ka šajā regulā minēto produktu apraksts un noformējums un jebkurš šādu produktu reklāmas veids

nedrīkst būt nepareizs vai tāds, kas var radīt neskaidrību vai maldināt personas, kurām tie ir adresēti. Arī VIII pielikuma H sadaļas pirmajā punktā bija noteikts, ka ražotājfirmas zīmēs nedrīkst iekļaut vārdus, zilbes, zīmes vai ilustrācijas, kas: a) var radīt neskaidrību vai maldināt personas, kam tie ir adresēti 48. panta nozīmē, vai b) ko var sajaukt ar visu vai daļu tāda galda vīna, noteiktā apvidū ražota kvalitatīvā vīna, to skaitā kvalitatīva noteiktā apvidū ražota dzirkstošā vīna vai importēta vīna apraksta, kuru aprakstu reglamentē Kopienas noteikumi, vai ar jebkura cita produkta, kas minēts A sadaļas 1.punktā, aprakstu, vai kas ir identiski jebkura šāda produkta aprakstam, ja vien produktiem, ko izmanto konkrētā dzirkstošā vīna *cuvée* sastāvdaļām, nav tiesību uz šādu aprakstu vai noformējumu.

Jāvērš uzmanība uz to, ka Eiropas Komisijas formālajā paziņojumā šīs normas nav ņemtas vērā pilnībā, norādot vienīgi uz VIII pielikuma H sadaļas otro punktu (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 5. lpp. trešā un ceturtais rindkopa), kas piemērojams “[n]eatkarīgi no 1. punkta b) apakšpunkta”, proti, piemērojams apstākļos, kad konstatējama sajaukšana. Tā kā Latvijas patērētāji uztver minētos nosaukumus kā dzēriena tipu un līdz ar to patērētājs netiek maldinājums, kā arī nav iespējama sajaukšana, tad nebija pamata uzskatīt, ka Latvijas Republikā reģistrētās preču zīmes ar apzīmējumiem “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) pārkāpj Regulas Nr. 1493/99 prasības.

Tātad Regula Nr. 1493/99 neparedzēja to, ka preču zīmes būtu anulējamas sakarā ar neatbilstību šai Regulai. Šo faktu atzīst pati Eiropas Komisija, pirmkārt, norādot uz to, ka “šo lietu nav lietderīgi risināt, pirms nav stājusies spēkā jaunā regula par vīna tirgus kopīgu organizāciju un tās piemērošanas noteikumi” (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 1. lpp. trešā rindkopa); Otrkārt, uz to, ka Eiropas Komisija pārkāpumu saskata nevis tajos jaunās Regulas – *Vienotās TKO Regulas* – noteikumos, kas paredz aizsargāto norāžu aizsardzību patērētāju maldinājuma apstākļos un kas iepriekš bija iekļauti Regulā Nr. 1493/99, bet gan uz tiem noteikumiem, kas paredz aizsargātu norāžu aizsardzību neatkarīgi no patērētāju maldinājuma, bet kas nebija iekļauti Regulā Nr. 1493/99. Ar šādu savu rīcību Eiropas Komisija formālajā paziņojumā apstiprina, ka apzīmējumu “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) izmantošanas rezultātā nav konstatējams patērētāju maldinājums, turklāt Eiropas Komisijas formālajā paziņojumā nav norādīts neviens dokuments, kas pamatotu kaut vai teorētisku patērētāju maldinājuma iespēju saistībā ar šo apzīmējumu izmantošanu.

Šo iemeslu dēļ nevar pievienoties viedoklim, ka termina “šampanietis” un citu tādu terminu izmantošana bija to noteikumu pārkāpums, kuri bija spēkā Latvijas pievienošanās brīdī (Eiropas Savienībai)” (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 5. lpp. priekšpēdējā rindkopa).

Iepazīstoties ar Eiropas Komisijas formālo paziņojumu, jāsecina, ka Eiropas Komisijas rīcībā ir bijusi nepilnīga informācija par apzīmējumu “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) lietojumu, tādēļ uzskatām par

nepieciešamu sniegt apzīmējumu “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) izmantošanas situācijas raksturojumu saistībā ar piemērojamām Regulām.

Latvijas Republikas Patentu valdē uz a/s “Latvijas balzams” vārda ir reģistrētas četras preču zīmes ar apzīmējumu “šampanietis” vai “šampanskoje” (kiril.):

- 1) preču zīme Nr. M 35 586 “Rīgas šampanietis”, reģistrēta 20.12.1996.;
- 2) preču zīme Nr. M 40 177 (“Советское Шампанское”), reģistrēta 20.03.1998.;
- 3) preču zīme Nr. M 40 567 “Советское Шампанское ЗОЛОТОЕ”, reģistrēta 20.04.1998.;
- 4) preču zīme Nr. M 43 276 “Klasiskais Rīgas šampanietis”, reģistrēta 20.02.1999.

Latvijas Republikā preču zīmju tiesības tika un tiek izmantotas labticīgi. Visas iepriekš minētās Latvijas Republikas Patentu valdē reģistrētas preču zīmes ar apzīmējumu “šampanietis” vai “šampanskoje” (kiril.) ir pieteiktas reģistrācijai pirms Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 2004.gada 1.maijā, visas šīs zīmes ir figuratīvas, respektīvi, reģistrācija aptver etiķeti, kas satur gan vārdiskos, gan grafiskos elementus.

Saistībā ar šīm preču zīmēm Eiropas Komisija pauž viedokli, ka šajā lietā saskatāma līdzība ar Eiropas Savienības Tiesas (iepriekš – Eiropas Kopienu Tiesas) (turpmāk – EST) izskatīto *Feta* lietu. Atbilstoši tam “Tiesa uzskatīja, ka īpaši svarīgs ir fakts, ka Dānijas regulējumā ir norādīts nevis “Feta” siers, bet “Dānijas feta”, kas norāda uz to, ka Dānijā nosaukums “Feta”, kas neaprasa citas īpašības, ir saglabājis savu saistību ar Grieķiju (sk. sprieduma 92. punktu)” (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 5. lpp. otrā rindkopa), un uz tā pamata Eiropas Komisija izdara secinājumu, ka “abās attiecīgajās Latvijas preču zīmēs ir sastāvdaļas, kas norāda uz citu izcelsmi, nevis to, kura ir nosaukumam “Champagne” saskaņā ar piemērojamiem Eiropas Savienības tiesību aktu noteikumiem” (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 5. lpp. otrā rindkopa).

Kā redzams pēc šī secinājuma, Eiropas Komisija pamatojās uz pieņēmumu, ka apzīmējumi “šampanietis” un šampanskoje” “norāda uz citu izcelsmi”, proti, norāda uz ģeogrāfisko izcelsmi, ko nevar pilnībā atbalstīt. Pirmkārt, minētais piemērs ar apzīmējumu “Dānijas Feta” attiecas uz situāciju, kad tiek pilnībā atdarināta aizsargātā norāde, bet Latvijā nav reģistrēta neviena zīme, kas ietver aizsargāto norādi „Champagne” vai tās tulkojumu. Otrkārt, minētajās preču zīmēs ietilpstošie vārdiskie elementi norāda nevis uz ģeogrāfisko izcelsmi, bet gan uz dzēriena tipu, kā to apstiprina arī patērētāju aptauju rezultāti un Latvijas tiesu spriedumi (skat. pielikumā pievienotos tiesu spriedumus). Treškārt, tas apstāklis, ka zīme sastāv no diviem vārdiem, vēl neliecina par to, ka abi šie vārdi nevar tikt uztverti kā sugas vārdi, kā tas ir noticis, piemēram, ar apzīmējumu “London gin” (Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 15.janvāra Regulas (EK) Nr.110/2008 par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un

ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89, II pielikuma 22.punkts) vai ar apzīmējumu “Sovetskoje šampanskoje” (kiril.), ko Latvijas tiesas (skat. pielikumā pievienotos tiesu spriedumus) atzinušas par dzēriena tipa apzīmējumu, kuram nav sakara ar preču izcelsmi. Līdz ar to minētais Eiropas Komisijas piemērs ar apzīmējumu “Dānijas Feta” neatbilst tai situācijai, kāda izveidojusies saistībā ar apzīmējumu “šampanietis” vai “šampanskoje” (kiril.) lietošanu, tāpēc šo piemēru saistībā ar abiem minētajiem apzīmējumiem nevar uzskatīt par korektu.

Divas no minētajām četrām preču zīmēm (“Klasiskais Rīgas šampanietis” un “Sovetskoje Šampanskoje” (kiril.)) tikušas apstrīdētas, un apstrīdēšanas procesu īsumā var raksturot šādi.

Pirmkārt, tiesas procesā tika celta pretpasība pret preču zīmes Nr. M 40 177 (“Советское Шампанское”) dzēšanu, kuras rezultātā tiesa atzina šīs zīmes reģistrācijas pamatotību, disklamējot vārdiskos apzīmējumus “Sovetskoje Šampanskoje” (kiril.), kas “nenorāda uz ražotāju, bet gan uz noteiktu preču grupu”, kuru “lieto noteiktu preču identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai”, jo tas “Latvijas patērētājam asociējas ar konkrēto dzēriena veidu”, respektīvi, dzirkstošo vīnu tipu. Līdz ar to vārdiskie apzīmējumi “Sovetskoje Šampanskoje” (kiril.) disklamēti nevis tādēļ, ka tie norāda uz ģeogrāfisko izcelsmi, bet gan tā iemesla dēļ, ka tie ir noteikta dzēriena tipa apzīmējumi un nevar tikt reģistrēti uz viena noteikta uzņēmuma vārda.¹ Tādējādi saskaņā ar Latvijas tiesas nolēmumiem disklamētie vārdi “Sovetskoje Šampanskoje” (kiril.) nebauda tiesisko aizsardzību.

Tā kā Latvijas tiesa izdarīja secinājumus par minēto vārdu nozīmi, pamatojoties uz patērētāju uztveri, šobrīd nav pamata apšaubīt šo tiesas izdarīto secinājumu pamatotību. Arī Eiropas Komisija formālajā paziņojumā nav apšaubījusi šos Latvijas tiesu secinājumus.

Otrkārt, izskatot Francijas iestāžu *CIVC* (*Comité interprofessionnel du vin de Champagne*) un *INAO* (*Institut national de l'origine et de la qualité*) iesniegto iebildumu pret preču zīmes Nr. M 43 276 “Klasiskais Rīgas šampanietis” reģistrāciju, ar Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes lēmumu² šis iebildums tika noraidīts kā nepamatots. Šo Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes lēmumu *INAO* un *CIVC* nepārsūdzēja triju mēnešu laikā atbilstoši likuma noteikumiem, kā arī neapstrīdēja šīs preču zīmes reģistrāciju vispārējā (prasības tiesvedības) kārtībā, kaut gan par šādu iespēju tieši pausts minētajā lēmumā.

¹ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2001.gada 1.februāra spriedums lietā nr. PAC-101 [Sovetskoje Šampanskoje kiril.]. Npublicēts. Negrozīts atstāts ar: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2001.gada 9.maija spriedumu lietā nr. SKC-239. Grām: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumi un lēmumi 2001. Rīga: Latvijas Tiesnešu mācību centrs, 2002. 823.–826. lpp.

² Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes 2000.gada 2.jūnija lēmums iebilduma lietā nr. ApP/2000/M 43 276-Ie.

Tādējādi vairāk nekā 14 gadu laikā no šo preču zīmju reģistrācijas dienas Francijas ieinteresētās personas nav realizējušas visus Latvijas likumos paredzētos līdzekļus, lai apstrīdētu minēto zīmju reģistrācijas pamatotību.

Francijas ieinteresēto personu ilgstošas (14 gadu) bezdarbības dēļ ir iestājies noilgums šādu zīmju apstrīdēšanai. Līdz ar to Latvijas iestādes nav tiesīgas veikt nekādus pasākumus šo zīmju reģistrācijas apstrīdēšanai, turklāt Latvijas iestādēm to liedz arī Latvijas Republikas Satversmes 105.pants, jo saskaņā ar to a/s "Latvijas balzams" bauda īpašuma tiesības uz tai piederošajām preču zīmju tiesībām, un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1.protokola 1.pants – saskaņā ar to Latvija ir apņēmusies aizsargāt personu, tostarp a/s "Latvijas balzams", īpašuma tiesības. Šo secinājumu apstiprina arī Līguma par Eiropas Savienības darbību 345.pants, kas nosaka, ka "Līgumi nekādi neietekmē dalībvalstu tiesību aktus, kas reglamentē īpašumtiesību sistēmu".

Saistībā ar preču zīmju tiesību atbilstību ES normatīvajiem aktiem Latvijas Republika norāda uz šādiem apsvērumiem.

Atbilstoši *Vienotās TKO Regulas* 118.m panta otrajam punktam aizsargāti cilmes vietas nosaukumi [*protected designation of origin* – angļu val.) un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes [*protected indications of origin* – angļu val.) un vīni, kuriem izmanto šos aizsargātos nosaukumus saskaņā ar produkta specifikāciju, ir aizsargāti pret:

a) jebkādu tiešu vai netiešu aizsargātā nosaukuma komerciālu izmantošanu:

i) attiecībā uz salīdzināmiem produktiem, kas neatbilst aizsargāta nosaukuma produkta specifikācijai; vai

ii) ja šādi tiek ļaunprātīgi izmantota cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reputācija;

b) ļaunprātīgu izmantošanu, atdarināšanu vai aplinku norādījumu, pat tad, ja norādīta produkta vai pakalpojuma patiesā izcelsme vai ja aizsargātais nosaukums ir tulkots vai tam pievienoti vārdi "veids", "tips", "metode", "ražots kā", "atdarinājums", "buķete", "līdzīgs" vai tamlīdzīgiem vārdiem;

c) jebkuru citu nepareizu vai maldinošu norādi par produkta izcelsmi, cilmes vietu, specifiku vai būtiskām kvalitātes īpašībām uz iekšējā vai ārējā iepakojuma, reklāmas materiāla vai attiecīgā vīna produkta dokumentiem vai tāda iepakojuma izmantošanu, kas varētu radīt nepareizu priekšstatu par produkta izcelsmi;

d) jebkādu cita veida praksi, kas var maldināt patērētāju par attiecīgā produkta patieso izcelsmi.

Eiropas Komisija saskata pārkāpumu tajā, ka atbilstoši Eiropas Komisijas viedoklim aizsargātā norāde „Champagne” lietota a/s "Latvijas balzams" piederošajās preču zīmēs tās tulkojumā (*Vienotās TKO regulas* 118.m otrā punkta b) apakšpunkts), uz ko norādīts Eiropas Komisijas formālajā paziņojumā

1. lpp. otrajā rindkopā un 4. lpp. otrajā rindkopā. Savukārt apzīmējums “šampanietis” preču zīmē “Rīgas šampanietis” atbilstoši Eiropas Komisijas viedoklim uzskatāms par aizsargātās norādes „Champagne” “ļauņprātīgu izmantošanu, atdarināšanu vai aplinku norādījumu”, kura aizsargāta “pat tad, ja norādīta produkta vai pakalpojuma patiesā izcelsme” (*Vienotās TKO regulas* 118.m otrās punkta b) apakšpunkts) – uz ko norādīts Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 4. lpp. otrajā rindkopā. Katrs no šiem aspektiem tālākajā tekstā tiks aplūkots atsevišķi. Eiropas Komisijas izmantotais faktiskais materiāls ne vien norāda uz to, ka a/s “Latvijas balzams” nepārkāpj Regulu prasības, bet arī apstiprina a/s “Latvijas balzams” preču zīmju tiesības.

Atzīstot nosaukumus “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) par aizsargātās norādes „Champagne” tulkojumiem, Eiropas Komisijas rīcībā acīmredzot bijusi nepietiekama informācija saistībā ar tiesisko situāciju, kas izveidojusies saistībā ar šiem apzīmējumiem. Par aizsargātās norādes „Champagne” tulkojumu latviešu valodā var uztvert apzīmējumu “Šampaņa”, kas atbilstu pašas Eiropas Savienības deklarētajai nostājai, par tulkojuma piemēru minot, piemēram, *Valle de los Cactus*³, kas ir *Napa Valley* tulkojums⁴. Šāds viedoklis būtu atbilstošs arī tiesību literatūrai, kurā norādīts uz to, ka

“aizsardzība pret „tulkojumiem”, kāda piešķirta ar Lisabonas Līgumu un Eiropas Savienības regulām, tiešām būtu jāsaprot kā aizsardzība pret atšķirīgas norādes izmantošanu attiecībā uz to pašu vietu citā tirgū” [the protection conferred in the Lisbon Agreement and the European Regulations against “translations” should really be understood as a protection against the use of a different indication for the same place in a different market.].⁵

Latvijas Republikā netiek lietots apzīmējums “Šampaņa”, līdz ar to nebūtu pamata apgalvot, ka Latvijas Republikā tiek izmantota aizsargāta norāde „Champagne” tās tulkojumā latviešu valodā.

Šajā sakarā jāpiebilst, ka Eiropas Komisijas rīcībā arī nav bijusi pilnīga informācija saistībā ar formālajā paziņojumā norādīto skaidrojošo vārdnīcu, kas it kā liecina par to, ka “šampanietis” ir aizsargātās norādes „Champagne” tulkojums (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 4. lpp. trešā rindkopa), un šādam argumentam nevar piekrist. Kā redzams pēc Eiropas Komisijas formālajā paziņojumā ietvertā citāta, termina “šampanietis” izpratne akadēmiskajā terminu datubāzē *AkadTerm* atsaucas uz avotu, no kuras pārņemts šis skaidrojums, proti, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas 2008.gadā izdoto „Tūrisma un viesmīlības terminu skaidrojošo vārdnīcu”, kuras mērķis ir bijis nevis sniegt tulkojumus, bet gan ietvert “2000 tūrisma un viesmīlības nozares praksē un

³ WTO, IP/C/W 353 of 24 June 2002

⁴ Goebel B. [*International Trademark Association (INTA)*]. Geographical Indications And Trademarks: The Road From Doha. Worldwide Symposium on Geographical Indications. San Francisco, California, July 9 to 11, 2003. See p. 20. http://www.wipo.int/edocs/mdocs/geoind/en/wipo_geo_sfo_03/wipo_geo_sfo_03_11.pdf

⁵ Heath C. Parmigiano Reggiano by Another Name – the ECJ’s *Parmesan* Decision. IIC [International Review of Industrial Property and Copyright law], Vol. 39, 8/2008. p. 960

teorijā lietoto terminus, to skaidrojumus latviešu valodā un terminu ekvivalentus angļu, vācu un krievu valodā”⁶. Līdz ar to šīs vārdnīcas mērķis nebija dot juridisko kvalifikāciju šim un citiem šajā skaidrojošā vārdnīcā ietvertiem terminiem, bet gan izskaidrot atsevišķus terminus no tūrisma viedokļa, neskaidrojot šos terminus no juridiskā viedokļa saistībā ar piemērojamām regulām. Ar to izskaidrojams tas, kādēļ, piemēram, par termina “šampanietis” tulkojumu vācu valodā atzīts termins „Sekt”⁷, kurš, ja ievērotu minētās skaidrojošās vārdnīcas autoru nostāju un tāpat arī Eiropas Komisijas viedokli, būtu aizsargātas norādes „Champagne” pārkāpums, kas vienlaikus būtu pilnīgi neatbilstošs regulu noteikumiem. Tāpēc šī skaidrojošā vārdnīca nevar kalpot par avotu terminu tulkojumiem, it sevišķi – no ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu tiesību viedokļa. Tomēr šis avots pietiekami skaidri atspoguļo to, kāda semantiskā jēga ir piešķirta terminam “šampanietis”, kas atbilstoši vārdnīcas skaidrojumam tiek lietots kā dzēriena tipa apzīmējums, proti, “īpašs dzirkstošs vīns”, kā redzams no Eiropas Komisijas formālā paziņojuma citētā fragmenta, vai kā viens no īpašajiem vīniem, proti, īpašie vīni ir “šampanieši un dzirkstošie vīni”⁸.

Tādējādi šis Eiropas Komisijas formālajā paziņojumā norādītais fragments no „Tūrisma un viesmīlības terminu skaidrojošās vārdnīcas” apstiprina viedokli, ka apzīmējums “šampanietis” ir kļuvis par sugas vārdu un apzīmē dzēriena tipu. Šajā skaidrojošajā vārdnīcā doto termina “šampanietis” skaidrojumu apstiprina arī citas vārdnīcas. Tā, piemēram, Latviešu valodas vārdnīca norāda terminu “šampanietis” kā lokāmu lietvārdu (“šampanieša”) un to definē sekojoši: “[d]zirkstošs, putojošs, ar ogļskābo gāzi piesātināts vīnogu vīns”⁹. Arī Latviešu literārās valodas vārdnīca norāda terminu “šampanietis” kā lokāmu lietvārdu (“šampanieša”) un to definē sekojoši: “[d]zirkstošs, putojošs vīnogu vīns, kas satur daudz ogļskābās gāzes”¹⁰.

Kā šajā sakarā ir atzinušas Latvijas tiesas (tas minēts jau iepriekš), vārdisko apzīmējumu savienojums “Sovetskoje Šampanskoje” (kiril.) “nenorāda uz ražotāju, bet gan uz noteiktu preču grupu”, kuru “lieto noteiktu preču identificēšanai, aprakstīšanai vai nosaukšanai”, proti, šis savienojums norāda uz noteikta dzēriena tipu.

Kaut gan Eiropas Komisija formālajā paziņojumā norādījusi uz to, ka saistībā ar preču zīmi “Rīgas šampanietis” it kā saskatāma aizsargātās norādes „Champagne” “ļauņprātīga izmantošana, atdarināšana vai aplinku norādījums” (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 4. lpp. otrā rindkopa), tomēr formālā paziņojuma tekstā nav atrodams pamatojums, kādā veidā atbilstoši Eiropas

⁶ Tūrisma un viesmīlības terminu skaidrojošā vārdnīca. Autoru kolektīvs. Rīga: Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, 2008, 6. lpp.

⁷ Šampanietis. Grām.: Tūrisma un viesmīlības terminu skaidrojošā vārdnīca. Autoru kolektīvs. Rīga: Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, 2008, 269. lpp.

⁸ Īpašie vīni. Grām.: Tūrisma un viesmīlības terminu skaidrojošā vārdnīca. Autoru kolektīvs. Rīga: Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, 2008, 126. lpp.

⁹ Latviešu valodas vārdnīca. Autoru kolektīvs. Otrais izdevums. R.: Avots, 1998, 781. lpp.

¹⁰ Latviešu literārās valodas vārdnīca. Autoru kolektīvs. Latvijas Zinātņu akadēmija, Valodas un literatūras institūts. R.: Zinātne, 1991, 335. lpp.

Komisijas viedoklim izpaudusies aizsargātas norādes „Champagne” „ļauņprātīga izmantošana” un / vai “atdarināšana” Latvijā reģistrētajās preču zīmēs. Neskatoties uz to, Latvijas Republika uzskata par nepieciešamu sniegt savus apsvērumus saistībā ar Eiropas Komisijas norādīto viedokli par it kā pastāvošo aizsargātās norādes „Champagne” “ļauņprātīgu izmantošanu” vai “atdarināšanu”, kaut gan Eiropas Komisija, kā norādīts iepriekš, savā formālajā paziņojumā šos jautājumus nav analizējusi.

Saskaņā ar Regulas Nr. 607/2009 4.panta pirmo punktu “[a]izsargājamo nosaukumu reģistrē tikai tajā(-ās) valodā(-ās), kurā norādīts attiecīgā produkta apraksts norobežotajā ģeogrāfiskajā apgabalā”, bet atbilstoši *Vienotās TKO regulas* 118.i pantam aizsardzība tiek piešķirta “cilmes vietas nosaukumam vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādei”. Sekojoši, aizsargātās norādes aizsardzība aptver vienīgi tos vārdiskos apzīmējumus, kuri ietilpst attiecīgās aizsargātās norādes reģistrācijā, šajā gadījumā aizsardzība attiecas tikai un vienīgi uz vārdisko apzīmējumu „Champagne”. Šo secinājumu apstiprina 118.m panta otrā punkta formulējums, ka “aizsargāti cilmes vietas nosaukumi un aizsargātas ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un vīni, kuriem izmanto šos aizsargātos nosaukumus saskaņā ar produkta specifikāciju, ir aizsargāti pret” tālāk uzskaitītajiem pārkāpumu gadījumiem; to apstiprina arī 118.m panta otrā punkta a) apakšpunkts, kurā norādīts uz “aizsargātā nosaukuma komerciālu izmantošanu”. Šajā sakarā nepieciešams norādīt, ka atbilstoši Regulas Nr. 607/2009 19.panta trešajam punktam “[c]ilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzība attiecas uz visu nosaukumu, tostarp to veidojošajiem elementiem, ja tie nodrošina nosaukuma atšķirību. Aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes sastāvdaļas, kam nav noteiktas atšķirīgās īpašības, vai sugas vārdi netiek aizsargāti”.

Sekojoši, aizsardzība tiek piešķirta vienīgi reģistrācijā ietilpstošajam (ietilpstošajiem) vārdiskajam (vārdiskajiem) apzīmējumam (apzīmējumiem) un tā netiek attiecināta uz citiem reģistrācijā neesošiem vārdiskajiem apzīmējumiem. Tādējādi, apzīmējuma “šampanietis” izmantošana *per se* nevar konstituēt aizsargātās norādes „Champagne” pārkāpumu, iekams nav konstatēts, ka tas rada aizsargātās norādes “ļauņprātīgu izmantošanu, atdarināšanu vai aplinku norādījumu”.

Augstāk veiktais izklāsts ir būtisks saistībā ar Eiropas Komisijas viedokli par aizsargātās norādes ļauņprātīgu izmantošanu vai atdarināšanu, kas sekojoši var attiekties uz tiem gadījumiem, kad pārkāpums aptver aizsargātas norādes izmantošanu. Kā šajā sakarā norādījis Rolands Knaaks (Roland Knaak) saistībā ar Padomes 1992.gada 14.jūlija Regulas Nr.2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (turpmāk – Regula Nr. 2081/92) 13. panta pirmajā punktā ietvertu formulējumu “ļauņprātīgu izmantošanu, atdarināšanu vai aplinku norādījumu”, ko varētu attiecināt uz Vienotās TKO regulas 118.m panta otro punktu, kurā identiskā veidā ietverts šis formulējums: “ļauņprātīga izmantošana”

ir vairāk vai mazāk identiska aizsargāta apzīmējuma lietošana, „atdarināšana” ir apzīmējuma lietošana, kas var radīt sajaukšanas iespēju, un „aplinku norādījums” ir apzīmējuma lietošana, kas nodibina atsauci uz aizsargājamu apzīmējumu”. [“Misuse” is more or less the identical use of the protected designation, “imitation” is the use of a designation capable of causing confusion, and “evocation” is the use of a designation that establishes a reference to a protected designation.]¹¹

Saistībā ar Eiropas Komisijas iebildumu par aizsargātas norādes „Champagne” „ļauņprātīgu izmantošanu, atdarināšanu vai aplinku norādījumu” nepieciešams atzīmēt, ka a/s “Latvijas balzams” nekādā veidā nav izmantojis un neizmanto aizsargāto norādi “Champagne”, savukārt apzīmējums “šampanietis” uztverams latviešu valodā par sugas vārdu, proti, apzīmējumu, kas apzīmē dzēriena tipu, un tas nav uzskatāms par aizsargātās norādes „Champagne” tulkojumu. Saistībā ar Regulās paredzēto aizsargāto norāžu aizsardzību pret tulkojumiem būtiski norādīt, ka Latvijas Republikas pozīcija pilnībā atbilst pašas Eiropas Komisijas iepriekš deklarētajai pozīcijai, saskaņā ar kuru “[r]eģistrācija aptver tikai specifikācijā norādīto terminu un nevis tā tulkojumu citās valodās, ja vien šis termins tulkojumā nav tāds pats.” [Registration covers only the term in the specification and not its translations into other languages unless the term is the same in translation.]¹²

Kaut gan šī Eiropas Komisijas pozīcija tika attiecināta uz Regulu Nr. 2081/92, tomēr šī pozīcija var tikt attiecināta uz aizsargātajām norādēm, kuras aptver *Vienotā TKO regula*, ņemot vērā to, ka aizsargāto norāžu aizsardzības apjoms Regulā Nr. 2081/92 un *Vienotajā TKO regulā* ir praktiski identisks, neskaitot atsevišķas, tehniska rakstura nebūtiskas atšķirības¹³.

Kaut gan apzīmējums “šampanietis” nav aizsargātās norādes „Champagne” tulkojums, tomēr nepieciešams atzīmēt, ka pat aizsargātas norādes izmantošana tās tulkojumā vēl nenozīmētu aizsargātās norādes pārkāpumu, jo iekams nav konstatēta aizsargātas norādes “ļauņprātīga izmantošana, atdarināšana vai aplinku norādījums”, kā norādīts tiesību literatūrā,¹⁴ kas šajā gadījumā, kā norādīts augstāk, nav konstatējams.

Apzīmējumi “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) nevar arī tikt uztverti par aizsargātās norādes aplinkus norādījumu, jo Latvijas patērētāji uztver minētos apzīmējumus nevis saistībā ar ģeogrāfisko izcelsmi, bet gan kā vispārpieņemtu noteiktas produkcijas apzīmējumu, proti, dzēriena tipu. Sekojoši, apzīmējuma “šampanietis” izmantošana nerada un nevar radīt

¹¹ Knaak R. Case law of the European Court of Justice on the protection of geographical indications and designations of origin pursuant to EC Regulation 2081/92. IIC [International Review of Intellectual Property and Competition Law] 2001, 32(4), p. 382

¹² Report of the Panel of the World Trade Organization. In the complaint of USA. European Communities – Protection Of Trademarks And Geographical Indications For Agricultural Products And Foodstuffs. WT/DS174/R, 15 March 2005, p. 122

¹³ Sal. Regulas Nr.2081/92 13. panta pirmo punktu ar *Vienotās TKO Regulas* 118.m panta otro punktu.

¹⁴ Heath C. Parmigiano Reggiano by Another Name – the ECJ’s *Parmesan* Decision. IIC [International Review of Industrial Property and Copyright law], Vol. 39, 8/2008. p. 959

asociācijas nedz ar ģeogrāfisko izcelsmi, nedz ar aizsargāto norādi „Champagne”.

Tādējādi apzīmējuma “šampanietis” izmantošana preču zīmēs nav uzskatāma par aizsargātās norādes „Champagne” pārkāpumu, tādēļ kategoriski nevar piekrist Eiropas Komisijas viedoklim, ka Latvijas Republika pieļauj aizsargātās norādes „Champagne” “ļauņprātīgu izmantošanu” un / vai “atdarināšanu” un / vai “aplīnku norādījumu”.

Visbeidzot jāpiezīmē, ka *Vienotās TKO regulas* 118.m panta ceturtais punkts uzliek pienākumu Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij “veikt vajadzīgos pasākumus, lai pārtrauktu aizsargātu cilmes vietas nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu nelikumīgu izmantošanu”, uz ko norādīts arī formālā paziņojuma 2. lpp. pēdējā rindkopā. Šāds pienākums ietverts arī Regulas Nr. 607/2009 19.panta otrajā punktā, kura nosaka, ka “[j]a tiek konstatēta aizsargāta cilmes vietas nosaukuma vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes nelikumīga izmantošana, dalībvalstu kompetentās iestādes pēc savas ierosmes saskaņā ar Regulas Nr.479/2008 45.panta 4.punktu, vai pēc puses pieprasījuma, veic vajadzīgos pasākumus, lai pārtrauktu šādu nelikumīgu izmantošanu un novērstu konkrēto produktu jebkādu tirdzniecību vai eksportu”.

Regulas Nr. 479/2008 45.panta 4.punkts satur identisku normu kā *Vienotās TKO regulas* 118.m panta ceturtais punkts, kas citēts iepriekš.

Tomēr jāņem vērā, ka nedz *Vienotā TKO regula*, nedz Regula Nr. 607/2009 neparedz nedz konkrētus pasākumus, nedz kārtību šo pasākumu veikšanai. Sekojoši, katras dalībvalsts ziņā ir tie pasākumi un to realizācijas kārtība, kuri veicami aizsargātu norāžu aizsardzībai, “lai pārtrauktu šādu nelikumīgu izmantošanu un novērstu konkrēto produktu jebkādu tirdzniecību vai eksportu”.

Kā šajā sakarā norādīja EST sprieduma 81. rindkopā *Parmesan* lietā, citēta augstāk, “[ņ]emot vērā visu iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka Komisija nav pierādījusi, ka, formāli atsakoties savā teritorijā sodīt par nosaukuma “Parmesan” izmantošanu uz tādu produktu etiķetēm, kas neatbilst ACVN “Parmigiano Reggiano” specifikācijā paredzētajām prasībām, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti ar Regulas Nr. 2081/92 13. panta 1. punkta b) apakšpunktu.”

Taisnības labad jāpiezīmē, ka šis secinājums attiecas uz Regulu Nr. 2081/92 un to nomainījušo Regulu Nr. 510/2006, kurās *expressis verbis* nav atrodams dalībvalstu pienākums, kas ietverts *Vienotās TKO regulas* 118.m panta ceturtajā punktā. Tomēr EST secināja, kā redzams no minētā sprieduma 67. – 69. un 79. – 81. rindkopām, ka attiecīgajām dalībvalstīm jāreaģē uz aizsargāto norāžu pārkāpumiem, atstājot pasākumu izvēles tiesības pašām dalībvalstīm. Līdzīgi kā Vācijā, kā to konstatēja EST *Parmesan* lietā, citēta augstāk (skat. EST sprieduma 67. – 69.. rindkopas *Parmesan* lietā, citēta augstāk), arī Latvija paredzējusi efektīvu pasākumu sistēmu, kuras ietvaros jebkura ieinteresētā persona var celt prasību tiesā par aizsargāto norāžu pārkāpumiem, kas pamatojas

uz *Civilprocesa likumā* noteikto speciālo procesuālo kārtību intelektuālā īpašuma objektu, tostarp, aizsargāto norāžu, pārkāpumu novēršanai.

Eiropas Komisija savā formālajā paziņojumā atkārtoti norādījusi uz to, ka “minēto reglamentējošo noteikumu kopums uzliek kompetentajām valsts iestādēm pienākumu – arī pēc pašu iniciatīvas – rīkoties tādā gadījumā kā šis” (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 6. lpp. otrā rindkopa). Saistībā ar šo viedokli jānorāda uz to, ka Latvijas valsts ir paredzējusi efektīvu pasākumu sistēmu aizsargāto norāžu pārkāpumu novēršanai, uz ko norādīts augstāk, un kas ticis izmantots no attiecīgo Francijas ieinteresēto personu puses, kuras atteikušās tālākajā savu tiesību īstenošanas gaitā no savu tiesību aizstāvības.

Jāvērš uzmanība uz to, ka atbilstoši *Pirmās Padomes Direktīvas 89/104/EEK*¹⁵ preambulas 9. punktam “dalībvalstis ir arī tiesīgas noteikt procesuālos noteikumus attiecībā uz reģistrācijas ceļā iegūtu preču zīmju reģistrāciju, atcelšanu un spēkā neesamību”, neparedzot, ka reģistrētas preču zīmes anulējamas vai to izmantošanas tiesības ierobežojamas no valsts iestāžu puses. Tādēļ, rīkojoties “pēc pašu iniciatīvas” “tādā gadījumā kā šis” Latvijas valsts iestādes atdursies, pirmkārt, pret minētās Direktīvas normām, un, otrkārt, pret Francijas ieinteresēto personu ilgstošas (14 gadu) bezdarbības sekām, kā rezultātā atbilstoši *Pirmajai Padomes Direktīvai 89/104/EEK* un likumiem „*Par preču zīmēm*” un „*Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm*” attiecīgo a/s “Latvijas balzams” preču zīmju dzēšana vairs nav tehniski iespējama. Apzīmējumi “šampanietis” un “šampanskoje” (kiril.) nevar arī tikt uztverti par aizsargātās norādes aplinkus norādījumu, jo Latvijas patērētāji uztver minētos apzīmējumus nevis saistībā ar ģeogrāfisko izcelsmi, bet gan kā vispārpieņemtu noteiktas produkcijas apzīmējumu, proti, dzēriena tipu.

Atbilstoši EST izdarītajiem secinājumiem “[a]plinkus norādījums” [sprieduma tulkojumā latviešu valodā lietots termins “asociācijas izraisīšana” – mūsu piebilde] attiecas uz situāciju, kurā vārds, kas ir izmantots produkta apzīmēšanai, ietver aizsargāta nosaukuma daļu tādā veidā, ka tad, kad patērētājs saskaras ar produkta nosaukumu, viņš iedomājas par produktu, kura nosaukums ir aizsargāts” (EST sprieduma 25. rindkopa *Gorgonzola*¹⁶ lietā, EST sprieduma 44. rindkopa *Parmesan*¹⁷ lietā). Lai atzītu kādu terminu par aizsargātas norādes aplinkus norādījumu, EST sākotnēji uzskatīja, ka nepieciešama vien vizuāla un izrunas līdzība (EST sprieduma 27. rindkopa *Gorgonzola* lietā). Vēlākajā praksē EST norādīja, ka aplinkus norādījuma konstatēšanai jāpastāv ne vien vizuālai un izrunas līdzībai, bet arī konceptuālai līdzībai (EST sprieduma 47.–48. rindkopa *Parmesan* lietā), un uz to literatūrā jau iepriekš ir norādījis prof. Kristofers Hīts

¹⁵ First Council Directive 89/104/EEC of 21 December 1988 to approximate the laws of the Member States relating to trade marks. *Official Journal*, L 40, 11.02.1989., pp. 0001 – 0007

¹⁶ sk.: Eiropas Savienības Tiesas 1999.gada 4.marta spriedumu lietā C-87/97 *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola v Käseerei Champignon Hofmeister GmbH & Co. KG and Eduard Bracharz GmbH, Eiropas Tiesas ziņojumi 1999.*, I-01301. lpp.

¹⁷ sk.: Eiropas Savienības Tiesas 2008.gada 26.februāra spriedumu lietā C-132/05 *Commission of the European Communities v Federal Republic of Germany, Eiropas Tiesas ziņojumi 2008.*, I-00957. lpp.

(*Cristopher Heat*)¹⁸, kā arī Eiropas Komisija (Eiropas Komisijas formālā paziņojuma 4. lpp. otrā rindkopa).

Konceptuālā līdzība starp aizsargāto norādi „Champagne” un konkrēto apzīmējumu “šampanietis”, kas varētu novest pie asociācijas nodibināšanas starp aizsargāto norādi un šo apzīmējumu, šajā gadījumā nepastāv, jo apzīmējums “šampanietis” kā sugas vārds norāda uz konkrēto preces veidu un kā sugas vārds ietilpst divu a/s “Latvijas balzams” kombinēto zīmju sastāvā (“Rīgas šampanietis” un “Klasiskais Rīgas šampanietis”). Eiropas Komisija piešķir apzīmējumam “Rīgas” šajās divās zīmēs neatbilstošu nozīmi, jo tas ir nevis delokalizējoša atruna, bet gan viens no kombinēto preču zīmju sastāvā ietilpstošajiem elementiem, kas kopsakarā ar citiem preču zīmes elementiem norāda nevis uz ģeogrāfisko izcelsmi, bet gan uz izcelsmi noteiktā uzņēmumā, proti, a/s “Latvijas balzams, veicot preču zīmes funkciju atšķirt viena uzņēmuma (komersanta) preces no citu uzņēmumu (komersantu) precēm (*Pirmās Padomes Direktīvas 89/104/EEK 2. pants*). Vēl vairāk – minētie nosaukumi tiek uztverti kā sugas vārdi; to apstiprina gan tiesu prakse, gan patērētāju aptaujas, kas kardināli atšķiras no *Parmesan* lietas, kurā Vācija nebija spējīga iesniegt pierādījumus sugas vārda eksistencei (EST sprieduma 52. rindkopa *Parmesan* lietā). Kā šajā sakarā akcentēja EST, “kā savu secinājumu 63. un 64. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, Vācijas Federatīvā Republika ir vienīgi iesniegusi citātus no vārdnīcām un specializētās literatūras [mūsu izcēlums], kas nesniedz visaptverošu priekšstatu par to, kā vārdu “Parmesan” uztver patērētāji Vācijā un citās dalībvalstīs, un nav pat iesniegusi [mūsu izcēlums] nekādus datus attiecībā uz siera, kas tiek laists apgrozībā kā “Parmesan”, ražošanu vai patēriņu Vācijā vai citās dalībvalstīs” (EST sprieduma 54. rindkopa *Parmesan*).

Apzīmējums “šampanietis” ir latviešu valodā nostabilizējies apzīmējums, kas norāda uz dzirkstošā vīna tipu un pazīstams kā organiska latviešu valodas sastāvdaļa kopš 19. gadsimta, kad tas ticis minēts literatūras avotos sugas vārda nozīmē. Tā, piemēram, 1879. gadā izdotajā brāļu Kaudzišu romānā “Mērnieku laiki” apzīmējums “šampanietis” lietots tieši šādā kontekstā, kuram, kaut gan tālāk minētajā fragmentā piešķirta ironiska pieskaņa, tomēr pilnībā atspoguļo jau tālaika patērētāju uztvere saistībā ar apzīmējuma “šampanietis” lietošanu:

“Tad būšot vēl roņu taukos sālītas siļķes Sibīrijas bleķa mucās, paradīzes sīpoli, ukraiņu vēršu aknas, kavijara zivju ikri, vienradžu smadzenes, lašu nieri, Kronštates šampanietis [mūsu izcēlums], dāņu zemes kartupeļi [mūsu izcēlums], presēti Pēterburgas gurķi [mūsu izcēlums], klapēti Vāczemes cūku cepeši [mūsu izcēlums], kantaini papirosi, līki cigāri.”

Tādēļ secināms, ka Latvijas Republikā minēto preču zīmju tiesību izmantošana ir bijusi un ir labticīga un apzīmējumu “šampanietis” vai “šampanskoje” (kiril.) lietošana nenonāk pretrunā aizsargātā cilmes vietas nosaukuma „Champagne” izmantošanai.

¹⁸ Heath C. Parmigiano Reggiano by Another Name – the ECJ’s *Parmesan* Decision. IIC [International Review of Industrial Property and Copyright law], Vol. 39, 8/2008. P. 959

Pielikumā:

- 1) Latvijas Republikas Patentu valdes Apelācijas padomes 2000.gada 2.jūnija lēmuma kopija iebilduma lietā Nr. ApP/2000/M 43 276-Ie uz 7 lapām;
- 2) Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2001.gada 1.februāra sprieduma kopija lietā Nr. PAC-101 uz 5 lapām;
- 3) Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2001.gada 9.maija sprieduma kopija lietā Nr. SKC-239 uz 5 lapām;
- 4) Latviešu literatūras fragmentu saraksts, kuros lietots termins „šampanietis”, uz 6 lapām.

Zemkopības ministra vietā –
izglītības un zinātnes ministre

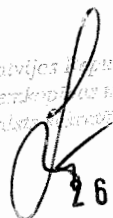
T.Koķe

2010.07.26. 9:09

4786

I.Balčūne

67027157, Iveta.Balcune@zm.gov.lv

Latvijas Republikas
Zemkopības ministrijas
valsts kanceleja

26-07-2010